

Козирєва В. П., к.ю.н, доцент,
Гаврилюк М. В., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ САНАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО

Для економіки країни помітними стали такі процеси як нерентабельність та неплатоспроможність суб'єктів господарювання, що характеризується скороченням попиту на продукцію підприємств, внаслідок чого значно знижуються обсяги виробництва; зростанням заборгованості перед постачальниками, банками та держбюджетом; затримкою виплати заробітної плати працівникам тощо. Все це є нічим іншим як тенденціями банкрутства. Як вихід зі скрутного фінансового становища і як один із шляхів відновлення платоспроможності господарюючого суб'єкта Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» передбачив таку реабілітаційну процедуру – санацію боржника. Ця процедура надає боржнику можливість самозбереження, відновлення господарських зв'язків в економіці, кредиторам – шанси повернути кредити у повному обсязі, державі – не втратити платника податків, а працівникам – робочі місця.

Судова санація (відновлення платоспроможності) – це процедура, що проводиться після порушення провадження у справі про банкрутство.

У науковій літературі є різні визначення поняття «санації». Деякі автори вважають, що санація – це один із найефективніших засобів виведення підприємства-боржника зі стану стійкої неплатоспроможності і захисту майнових інтересів кредиторів [1, с. 222–223].

І. А. Бланк із санацією ототожнює лише заходи фінансового оздоровлення підприємства, які реалізуються за допомогою сторонніх юридичних чи фізичних осіб і спрямовані на запобігання оголошенню підприємства-боржника банкрутом і його ліквідації [66, с. 96]. Вважаємо, що й кредитори можуть бути активними учасниками санаційних заходів, наприклад, укладаючи мирову угоду.

Для ефективного проведення санації боржника ст. 29 Закону передбачено порядок складання плану санації та вимоги до нього. План санації — це комплексна програма організаційних, фінансових та інших заходів, яка здійснюється виконавцями у зазначений строк і спрямована на відновлення платоспроможності боржника.

План санації розглядає комітет кредиторів, який скликається керуючим санацією з дня винесення господарським судом ухвали про санацію. Керівник санації письмово повідомляє членів комітету кредиторів про дату і місце проведення засідання комітету і дає їм можливість попередньо ознайомитися з планом санації. Така норма спрямована на прозорість санаційних процедур.

План санації має містити ряд заходів щодо відновлення платоспроможності боржника та може передбачати строки відновлення його платоспроможності, яка вважається відновленою за відсутністю ознак банкрутства. План санації може містити умови про:

- виконання зобов'язань боржника третіми особами;
- задоволення вимог кредиторів іншим способом, що не суперечить законодавству;
- відшкодування коштів, витрачених на проведення зборів акціонерів та (або) засідань органів управління боржника відповідно до Закону;
- обов'язково повинен передбачати забезпечення погашення заборгованості боржника з виплати заробітної плати.

Законом передбачені заходи щодо відновлення платоспроможності боржника, які повинні міститися в плані санації: реструктуризація підприємства; перепрофілювання виробництва (в разі випуску неліквідної продукції); закриття нерентабельних виробництв. Затрати на виробництво продукції вищій вартості товару; відстрочка та (або) розстрочка платежів або прощення (списання) частини боргів, про що укладається мирова угода; ліквідація дебіторської заборгованості. Наприклад, погашення боргів боржника тощо; реструктуризація активів боржника відповідно до вимог Закону; продаж частини майна боржника. Він проводиться у випадку, коли за допомогою економічного аналізу доцільно продати частину майна задля задоволення вимог кредиторів; виконання зобов'язань боржника власником майна боржника та його відповідальність за невиконання взятих на себе зобов'язань.

Ці заходи важливі за умови зацікавленості власника майна або засновника у продовженні функціонування створеної ним юридичної особи. відчуження майна та погашення зобов'язань боржника шляхом заміщення активів; звільнення працівників боржника, які не можуть бути задіяні в процесі виконання плану санації; одержання кредиту для виплати вихідної допомоги працівникам боржника, які звільняються згідно з планом санації, що відшкодовується відповідно до вимог цього Закону позачергово за

рахунок продажу майна боржника; інші способи відновлення платоспроможності боржник [2, с. 293].

Виходячи з наведеного, можна зробити висновок, що в умовах фінансової кризи проведення санації підприємства займає вагомe місце в забезпеченні його ефективного функціонування та підвищенні прибутковості.

Література

1. Притика Д. М. Арбітражний процес: навч. посіб. / Д. М. Притика, М. І. Тітов, В. С. Щербина. – Х. : Консум, 2000. – 416 с.

2. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч. посіб. / Терещенко О. О. – К. : КНЕУ. – 2000. – 409 с.

3. Практика розгляду справ про банкрутство / [упоряд. Б. М. Поляков]. — К. : Юридическая практика, 2006. – 336 с.

УДК 347.824.4 (043.2)

Козар Н. І., студентка,
Університет сучасних знань, м. Київ

Малишко В. М., к.ю.н.,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА – ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО

Акціонерним товариством є господарське товариство, яке має статутний фонд, розділений на певну кількість акцій рівної номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій.

Акціонерне товариство є формою об'єднання підприємців та їх капіталів для отримання прибутку.

Акціонерне товариство не може мати єдиним учасником інше підприємницьке товариство, учасником якого є одна особа. Акціонерне товариство не може мати у своєму складі лише акціонерів – юридичних осіб, єдиним учасником яких є одна й та ж особа.

Характерні риси акціонерного товариства (АТ):

— діє на підставі статуту. Засновницький договір не є установчим документом товариства і діє до дати реєстрації Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати закритого (приватного) розміщення акцій;